

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ЗА ПЕРИОД ОД ШКОЛСКЕ 2022/2023. ДО 2025/2026 ГОДИНЕ**

ОШ "Вук Караџић"

ПРОДУЖЕНИ БОРАВАК

ПРОДУЖЕНИ БОРАВАК ОПИС И ПРОГРАМ РАДА

УВОД

Савремени начин живота све већем броју родитеља намеће потребу збрињавања детета млађег школског узраста које након редовне наставе одлази кући и без надзора проводи време до доласка родитеља. Самосталан боравак код куће често излаже дете многим опасностима, а страх и брига родитеља за дете током радног дана намећу потребу за организованом бригом за дете. Школе тиме добијају нову и захтевнију улогу која од запослених захтева организованију бригу о детету током целог дана. Продужени дневни рад након (или пре) редовне наставе – **продужени боравак**, један је од модела којим се могу квалитетно и структурално решити наведени проблеми, посебно у урбаним срединама. Нова улога школе на тај ће начин бити максимално и рационално искоришћена јер пружа небројене могућности деловања у сврху правилног развоја и раста сваког детета у квалитетну особу, корисну својој породици и заједници.

ОПИС РАДА У ПРОДУЖЕНОМ БОРАВКУ

Пре или после редовне наставе (у зависности од смене) организује се продужени боравак у школи за ученике првог и другог разреда основне школе.
. Организују се групе ученика истог разреда, али различитих одељења.

Учитељ који ради у продуженом боравку се договара и усклађују своје активности са учитељима из редовне наставе. У циљу упознавања деце, као и решавања педагошких ситуација учитељ из продуженог боравка је упућен на континуирану сарадњу са психологом школе.

Учитељ који ради у продуженом боравку делује јединствено, сараднички, синхронизовано, свеобухватно и интегрисано са читавим разредним процесом. Заједно сарађује с родитељима, одржава родитељске састанке и појединачне индивидуалне разговоре с родитељима.

Следећа начела курикуларног приступа, а у складу с начелима локалног и школског курикулума, унутарња организација намеће свакој школи одговорност у креирању недељног и дневног распореда активности. Сваки учитељски тим креатор је свакодневног рада с ученицима, у складу са законитостима струке.

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Циљеви реализације садржаја у продуженом боравку у складу су са општим **циљевима** основног образовања (три општа циља)

- 1.Омогућити детету пун живот и открити његове/њене пуне потенцијале као јединствене особе
- 2.Омогућити детету његов/њен развој као социјалног бића кроз живот и сарадњу са осталима како би допринела/допринео добру у друштву
- 3.Припремити дете за даље образовање и целоживотно учење (учити како учити)

Специфични циљеви:

- потпун и хармоничан развој детета
- важност истицања индивидуалних различитости (свако дете је јединствено; осигурава му се развој свих потенцијала)
- фокусирање на учење (истиче се важност онога што дете учи и процеса којим усваја знања)
- оспособити ученика за самостално учење
- истиче се радост учења и подстиче мотивисаност за учење
- потенцирати важност учења утемељеног на опажању процеса из окружења (очигледна метода)
- писменост (језичка, математичка, информатичка)
- рад на начинима изражавања емоција (друштвено прихватљиви модели)
- развијање духовне димензије живота

- европска и глобална димензија модерног живљења
- плурализам, поштивање различитости и важност толеранције
- партнерство у образовању
- улога технологије у образовању
- брига о деци са посебним потребама

КЉУЧНА ПОДРУЧЈА РАЗВОЈА

Хармоничан развој тела и душе: задовољавање потребе за кретањем и установљавањем културе кретања; поправљање координације покрета, осећаја за ритам и; комуницирање с основним предпоставкама здравог начина живота; утемељивање основних хигијенских и здравствених навика; обогаћивање емоционалног живота; упознавања себе и других; објективна самоевалуација; јачање потреба за интерперсоналним везама.

Процес социјализације и комуникације: истраживање и континуирани рад на побољшању интелектуалних, емоционалних и моралних особина личности; упознавање са друштвено прихватљивим облицима понашања у одређеним ситуацијама; јачање антидискриминационог осећања и хуманог односа према друштву ; усвајање практичних знања повезаних са елементарним грађанским васпитањем и свакодневним животним дужностима.

Вербална комуникације или вербализација: рад на усавршавању вербалне вештине и проширивању вокабулара; циљани развој менталних способности; утемељење вештина за самоучење и самоедукацију.

Уз постизање вештине прецизног и течног писања и читања, од ученика првог и другог разреда захтева се развијање вештине интерпретативних, критичких и креативних читатељских вештина и изражајног читања и рецитовања.

Учење писаних слова први је корак у учењу упорабе писаног језика. Аутоматском писању претходи учење облика и спајања слова. Ученици морају бити оспособљени да довољно брзо пишу како би писање користили као алат.

Захтев развијања лепог рукописа, економичне и уредне организације текста и упорабе стандардних и уредних слова не спречава индивидуалне особине рукописа.

Ученици морају да науче како да пишу без изостављања, замене или испуштања слова.

Утемељење основа математичке, логичке и научно-технолошке писмености: активности креативног, јасног и логичног решавања проблема; откривање, ређање, класификовање, генерализовање, скицирање, рачунање и мерење; примена математичких знања у различитим концептима; упораба речи, бројева, симбола, табела и модела за објашњење математичких законитости; коришћење пригодног математичког записа, математичке и остале терминологије везане уз природне науке; решавање проблема вербалним и симболичким делатностима; упораба информацијско комуникацијских технологија; увежбавање и развој радно-практично-техничких вештина.

Културно-уметничко подручје развоја: повезивање емотивне и моралне са естетском сфером живота и рада кроз позоришне и филске (тв) представе; читање поезије и прозе и експериментисање у интерпретацијама; упознавање с класичном и прикладном литературом; креативно изражавање кроз креирање ликовно-вајарских радова.

Пажња се обраћа књижевним, историјским, географским и уметничким информацијама и изражајима блиским узрасту ученика.

Игре, спорт и рекреација: задовољавање потреба за кретањем; игре опонашања, дечје игре из народне традиције, импровизовање игара у самосталној режији, поправљање координације покрета, групно импровизовање игара пропраћено ритмом, покретом и мимиком; елементарне игре, групне игре, спортске игре, такмичарске игре итд.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Остваривање циљева и развој кључних подручја ће се најбоље остварити усмеравањем рада на садржаје, теме, кључне појмове и образовна постигнућа која су прописана Наставним планом и програмом за одређени разред. Садржаје ће реализовати учитељ у продуженом боравку, али у договору с учитељем који ради у редовној настави. Стога је изузетно важно све активности планирати како би се постигла кохерентност међу одабраним садржајима и усклађеност деловања међу учитељима.

Време предвиђено за реализацију пратећих активности треба реализовати у складу с претходно наведеним циљевима рада у продуженом боравку, имајући увек на уму узраст и могућности детета.

Креативност, иновативност и учитељска вештина максимално ће доћи до изражаја при одабиру игара, литературе, културних садржаја као и садржаја којима ће реализовати захтеве за развојем социјализацијских и комуникацијских те радно-техничких компетенција. Посебну пажњу треба посветити целокупном развоју детета, у здраву, самосталну, радно оспособљену јединку која ће у будућности својим знањем, развијеним животним вештинама и ставовима допринети развоју друштва.

У складу са циљевима и задацима које желимо да остваримо и са развојним могућностима ученика, препоручује се комбиновање стратегија, метода и облика рада како би се детету омогућило да на лак и безбрижан начин увежбава програмом предвиђене садржаје те максимално опуштено проводи своје слободно време. Школа мора постати учеников други дом, са свим особинама пријатног и пријатељског окружења.

Важна педагошки принципи учења темеље се на томе да је:

- мотивациони фактор дечијег учења његова радозналост
- да дете буде активно у процесу учења
- постојеће дечије знање и искуство основа је учења
- дечије тренутно окружење осигурава контекст учења
- у центру процеса учења је језик
- дете треба учити вођен активностима и методама откривања
- дужни да упутимо дете у естетску димензију учења
- социјална и емоционална димензија важан је фактор учења

Начини организације и облици рада:

- курикуларни приступ (уместо предметно-сатног)
- интегрисано учење и поучавање
- мултидисциплинарни приступ
- тимско и сарадничко учење
- истраживачка настава
- искуствено учење
- проблемска настава
- пројектна настава
- учење кроз игру, праксу, учење за живот
- факултативни програми (спортске активности)
- ванучионична и теренска настава
- ваннаставне активности

УСЛОВИ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА (ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА)

Програм рада у продуженом боравку реализује се у свим расположивим просторијама у школи, укључујући и спортску салу и школско двориште.

Наставни процес одвија се у учионици, а програм рада продуженог боравка се остварује у просторијама које су прилагођене и опремљене искључиво за остваривање рада продуженог боравка.

Ток . Како би се ученицима омогућило, а учитељима олакшало усвајање правила понашања за време оброка, терпезарија је естетски уређена и прикладно опремљена.

Просторије у којима ће ученици проводити већи део дана су светле, довољно велике, опремљени аудио-визуалном опремом, дидактичким помагалима и рачунарима. Усвајање хигијенских навика захтева довољну количину сапуна и папира као и умиваоник за прање руку (који је одвојен од санитарног чвора). лутке, костими.

. СТРУЧНИ ТИМ УКЉУЧЕН У РАД ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА

Учитељи продуженог боравка:

Учитељи редовне наставе:

Стручни тим: психолог

Програм ваннаставних активности за школску 2022/2026.годину ПРОДУЖЕНИ БОРАВКА

Време реализације	Активности - теме	Активности ученика	Активности наставника	Начин реализације	Циљеви и задаци
септембар	-ликовно изражавање -креативан рад (прављење предмета од сламки, текстила, папира, гипса...) -понашање у саобраћају (илустрације) -израда паноа („Деца у саобраћају“) -спортске и друштвене активности („Фудбал“, „Између две и четири ватре“, „Иде маца око тебе“, „Деда леда“, „Човече, не љутисе“, Музичке столице, Школица, игре вијачом, игре ластишом, решавање дечијих енигматских и логичких игара, разноврсна подржавања покрета људи и	-слушају -посматрају -описују -упоређују -цртају -праве -трче -вежбају -такмичесе	-сугерише -поставља проблем -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	-фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	-Развијање ученичких способности опажања и посматрања. -оспособљавање ученика за коришћење разноврсног материјала -оспособљавање ученика за живот и рад у колективу -развијање такмичарског духа

	животиња				
октобар	-креативан рад (прављење слика од опалог лишћа) -говорне и језичке вежбе (састављање приче на основу датих слика; прављење нових речи) -посматрање јесењих промена у природи -певање и слушање музике -израда паноя (Јесен) -спортске и душтвене игре	-истражују -прикупљају материјале -цртају -сликају -дискутују -изводе закључке -певају -вежбају и такмиче се	-координира радом, помаже у стварању тима и групе, -упућује на изворе сазнања, -сугерише -дискутује -мотивише	-фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	-богаћење речника новим речима и развијање осећаја за реченицу -развијање смисла за тачност и естетски доживљај -развијање колективног духа и осећаја за групни рад -развијање и неговање љубави према музици -неговање правилних хигијенских навика
новембар	-ликовно изражавање ученика -кративан рад (прављење дечијих инструмената и играчака) -друштвене и спортске игре у просторијама -израда паноя (Школски прибор, и научена слова)	-упоређују -цртају -сликају -праве -вежбају -такмиче се	-сугерише -поставља проблем -подстиче -анализира -мотивише	-фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	-развијање перцепције, пажње, мишљења и закључивања -развијање уредности, тачности, маште, размишљања, процене свог и туђег рада -оспособљавање за практичан рад -развијање ликовних доживљаја -развијање колективног духа
децембар	-креативан рад (украшавање јелке и прављење мањски за маскембал) -припрема приредбе за дочек Нове године -игре на снегу -израда паноя („У сусрет Новој години-Новогодишњи пано жеља) -уређење и украшавање учионице	-истражују -прикупљају материјале -цртају -праве -дискутују -анализирају -изводе закључке	-координира радом -помаже у стварању тима и групе -упућује на изворе сазнања -подстиче -дискутује -анализира -мотивише	-фронтални -индивидуални -групни -рад у пару	-оспособљавање за примену стечених знања -развијање маште и стваралаштва -развијање креативности и међусобне сарадње, -развијање осећаја за ритам и координацију покрета -неговању љубави према зимским чаролијама
јануар	-говорна вежба (Доживљај са	-причају	-координира	-фронтални	-богаћење речника, -вежбе у

	<p>зимског распуста) -игре на снегу (правимо фигуре од снега, Снешко Белић, Ледени град) -спортске и друштвене игре по избору ученика -уређење паноа (игре на снегу, Свети Сава)</p>	<p>-активно слушају -вежбају -такмичесе</p>	<p>радом -помаже у стварању тима и групе -упућује на изворе сазнања -подстиче -мотивише</p>	<p>- индивидуални -групни -рад у пару</p>	<p>усменом изражавању -неговање групног облика рада -учествовање у организовању уметничких активности -подстицање и развој креативности</p>
фебруар	<p>-говорна вежба (И речи се друже – наоснову приче по сликама) -спортске игре на снегу -друштвене игре у просторијама -изражајно усмено изражавање, читање занимљиве дечје литературе и часописа за децу</p>	<p>-причају -читају -такмичесе -изводе закључке</p>	<p>-сугерише -поставља проблем -подстиче -анализира -мотивише</p>	<p>-фронтални - индивидуални -групни -рад у пару</p>	<p>-развијање правилног и лепог изражавања -неговање другарства -даљи развој физичких способности -развој критичког мишљења -неговање изражајног читања</p>
март	<p>-креативан рад (прављење букета од сувог и свежег цвећа и креп папира, весници пролећа, израда честитки са Осми март...) -читање песама и састављање стихова о мајци -припрема приредби за Осми март -уређење паноа (Осми март Дан жена)</p>	<p>-истражују -прикупљају материјал -чистају и рецитују -цртају праве и дискутују анализирају -изводе закључке</p>	<p>-координира радом -помаже у стварању тима и групе -упућује на изворе сазнања -подстиче -мотивише</p>	<p>-фронтални - индивидуални -групни -рад у пару</p>	<p>-развијање ученичких способности посматрања и опажања, логичко, стваралачког и апстрактног мишљења -развијање оспособљености за тимски рад -неговање изражајног читања и рецитовања -развијање и неговање такмичарског духа</p>
април	<p>-креативан рад (прављење корпица за јаја, украшавање ускршњих јаја) -читање текстова по избору ученика -изражајно рецитовање</p>	<p>-истражује -прикупљају материјале -читају и рецитују -цртају и праве -дискутују и</p>	<p>-мотивише -координира радом -помаже у стварању група и тимова</p>	<p>-фронтални - индивидуални -групни -рад у пару</p>	<p>-неговање изражајности при читању и рецитовању -развијање осећаја за склапање боја -развијање креативности и стваралаштва -развијање координације покрета</p>

	<ul style="list-style-type: none"> -слушање музике и играње народних игара -уређење паноа (Дан планете земље) 	<ul style="list-style-type: none"> анализирају -изводе закључке -слушају музику -такмичесе 	<ul style="list-style-type: none"> -упућује на изворе знања -ослобађа од треме -развија слободно мишљење 		<ul style="list-style-type: none"> уз музику -развијање осећаја за колективни рад -неговање навике очувања животне средине
мај	<ul style="list-style-type: none"> -иражајно читање и драматизација текстова -посета приредби са Дан школе -спортске, музичке и друштвене игре -ликовно изражавање -уређење паноа (Све цвета и све расте) -обилазак околине 	<ul style="list-style-type: none"> -читају -имитирају, глуме -причају, посматрају -изводе закључке -такмиче се 	<ul style="list-style-type: none"> -сугерише -подстиче -анализира -мотивише -развија кооперативност, самопоуздање 	<ul style="list-style-type: none"> -фронтални -индивидуални -групни -рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> -правилна примена стечених знања -увежбавање читања са разумевањем -подстиче на слободно причање -стицање навика и оспособљавање ученика за коришћење различитих извора знања -поштовања правила игре и поседовање спортске културе -упознавање знаменитости и лепоте места и околине и сварање навика за њихово чување
јун	<ul style="list-style-type: none"> -спортски живот (игре у школском дворишту, такмичење, игре у природи) -припрема приредбе за крај школске године -уређење паноа (У сусрет лету) -читање, рецитоване, драматизација -певање и слушање музике 	<ul style="list-style-type: none"> -имитирају -глуме -сликају -рецитују -певају -такмиче се 	<ul style="list-style-type: none"> -разговара -процењује -закључује 	<ul style="list-style-type: none"> -фронтални -индивидуални -групни -рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> -правилна примена стечених знања -неговање такмичарског духа -неговање навике учествовања у тимском раду -неговање изражајности у читању и рецитовану -неговање осећаја за поштовање и уважавање туђег мишљења.